

apríl 2025

MISIA STAROSTLIVOSTI O ČLOVEKA

CIEĽ STRETNUTIA

Aprílové stretnutie bude venované spoznávaní hlavných princípov kresťanskej antropológie. Otázka "kto je človek?", "aký je jeho cieľ?" sprevádza dejiny sveta od samého začiatku. Niektoré súčasné koncepcie človeka sú pre nás kresťanov neprijateľné (napr. si mýlia slobodu so svojvôľou, radosť s hedonizmom, presadzujú extrémny individualizmus a egocentrizmus a snahu o hromadenie materiálnych statkov, odmietajú Boha). Stretnutie bude príležitosťou pripomenúť si, kto je človek vo svetle Zjavenia a učenia Cirkvi, ale aj kto je nový človek – výchovný cieľ v Hnutí Svetlo-Život. Východiskom budú nadčasové slová o. Františka Blachnického z roku 1973:

"Základnou a najdôležitejšou otázkou v každej pedagogii alebo pedagogike je vízia človeka, antropológia, ktorá je základom daného vzdelávacieho systému. Preto pri uvažovaní o pedagogike nového človeka musíme začať tým, že ukážeme víziu človeka, položením otázky: kto je človek, alebo skôr: kým by mal byť človek? Tak určíme cieľ všetkých výchovných a seba výchovných snáh. Otázka o človeku je dnes najväčšou a najpodstatnejšou otázkou. Na každom kroku totiž vidíme dôsledky toho, že v jadre rôznych spoločenských, ekonomických a politických systémov neexistuje správna vízia človeka. Človek robí veľa pre vytváranie svojho životného prostredia, využíva šialený rozvoj vedomostí a techniky, ale nekladie si dôsledne otázku, kto je človek a aké musí byť prostredie, v ktorom žije, aby to napomáhalo jeho rozvoju, uskutočňovaniu jeho podstaty, jeho správne povolaniu."

PRÍPRAVNÉ ČÍTANIE NA STRETNUTIE

František Blachnický, Kim jest człowiek?, Kraków 2010. (fragment)

Toto je asi najdôležitejšia črta osobnej bytosti: človek existuje v súlade so svojou prirodzenosťou, prirodzenosťou bytosti osoby, keď vlastní seba samého v dávaní seba samého. (...) Mať seba v dávaní seba samého je najhlbšou črtou osobnej existencie. A tu leží kľúč k pochopeniu tajomstva osoby, k pochopeniu podstaty ľudskej existencie a k riešeniu mnohých problémov modernej civilizácie. Tento obraz človeka sa dnes stratil a jeho miesto zaujal obraz, ktorý je jeho protikladom. Dnes je všeobecne uznávaným ideálom človeka konzumný človek (konzument), ktorý žije tým plnohodnotnejšie, čím viac má, čím viac berie, čím viac požíva. Moderná civilizácia je zameraná na znásobovanie stavu vlastníctva (držby) a používania materiálnych vecí. To formuje postoj, ktorý je protikladom postoja osobnej bytosti, ktorý – pripomeňme si – je vyjadrený tým, že človek vlastní seba samého v dávaní seba samého, čím môže nájsť sám seba. Tu môžeme poukázať na skvelú formuláciu nachádzajúcu sa v koncilovej pastoračnej konštitúcii o Cirkvi v modernom svete „Gaudium et spes“. V článku tohto dokumentu sa dočítame, že človek „nemôže nájsť sám seba v plnej miere, iba ak v nezištnom sebaobetovaní GS 24)“. A keď siahneme po Svätom písme, po evanjeliu, nájdeme tam Kristove slová: Kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho (Mt 16, 25). Toto je najhlbší paradox osobnej existencie, ľudskej existencie. Výchova človeka musí viesť k tomu, aby pochopil, že práve v tom spočíva jeho veľkosť, že si uvedomí seba a nájde seba, keď sa zameria na vlastníctvo v darovaní sa, teda jednoducho na život v láske, v osobnej láske.

Pokusy zachytiť ľudskú osobu ukazujú, že je vždy nasmerovaná mimo seba. Život človeka prejavuje nejakú dynamiku, nejaký vzťah, smerovanie k bodu, ktorý leží mimo neho. Tým bodom je druhá osoba. Inými slovami, o človeku sa hovorí, že má dialogickú štruktúru: človek je „ja“, ktoré je vždy konfrontované s „vy“ druhého človeka. Základné formy správania ľudí definujú tri osobné zámená: „ja“, „ty“, „my“. S ich pomocou môžete preniknúť hlboko do podstaty človeka. Človek je vždy „ja“, ale človek môže naplno zažiť byť „ja“ iba vtedy, keď stojí tvárou v tvár „ty“ inej osoby. (...) Osobná bytosť

normálne nemôže existovať sama, je nasmerovaná na „ty“. Iba vo vzťahu „ja“ k „ty“ sa človek plne stáva sám sebou, uvedomuje si seba. Tento postoj zoči-voči a dialóg, toto stretnutie ľudí vedie k jednote, k stavu vyjadrenému zámenom „my“. Každá osoba „ja“ a „ty“ sa snaží vstúpiť do nejakého vzťahu „my“ s druhou osobou. (...) Tu opäť objavujeme hlboký paradox osobnej existencie: čím viac človek vstupuje do tohto „my-zjednotenia“ s inou osobou, tým viac sa stáva sám sebou, tým viac sa uvedomuje vo svojej jedinečnosti, neopakovateľnosti. Toto „my-zjednotenie“ nie je o splynutí dvoch ľudí, o vzdaní sa osobnosti alebo jej strate, ale naopak, o nájdení seba samého.

Príručka ONŽ 1 stupňa, časť A (fragmenty)

Ideál osoby

Personalistická analýza ľudskej prirodzenosti ako osobnej bytosti ukazuje jej podstatné rysy v dvojakom aspekte: statickom a dynamickom. Z prvého aspektu je osoba charakterizovaná predovšetkým tým, že je bytím v sebe, t. j. vlastniacim seba prostredníctvom reflexívneho vedomia seba samého a riadenia, resp. disponovania sebou slobodným spôsobom. Osoba je sui iuris, a preto prežíva seba ako ja odlišné od všetkého ostatného a ako subjekt existencie, myslenia a konania.

Tradičná definícia osoby zdôrazňovala najmä jej statický, ontologický aspekt. Dnešné chápanie osoby naproti tomu viac zdôrazňuje jej dynamický aspekt, ktorý sa prejavuje v tom, že osoba nielen vlastní seba, ale zároveň sa dáva; a len v dávaní seba spôsobom, ktorý je v súlade s jej prirodzenosťou, sa v plnosti vlastní a uskutočňuje. V tom spočíva podstatný paradox existencie ľudskej osoby a opravdivé tajomstvo osoby. K. Rahner hovorí, že človek je v plnosti človekom a existuje v súlade so svojou prirodzenosťou, keď vlastní seba v dávaní seba. To dávanie seba musí byť bližšie definované uvedením adresáta tohto darovania sa. Môže ním byť len iná osoba. Osoba je teda nasmerovaná na inú osobu predstavujúcu ty pre jej ja. Iba voči tomu ty osoba aktualizuje svoje ja v poznaní seba, svojich hraníc a vzťahov. Môžeme povedať, že osoba je vlastnením seba vzhľadom na hranicu, ktorú určuje ty inej osoby. Osoba určitým spôsobom dokáže vyjsť zo seba, aby sa stretla s inou osobou.

V tomto stretnutí si obidve osoby ja a ty uvedomujú svoje hranice a zároveň ich prekračujú tým, že vstupujú do vzájomného dialógu a navzájom sa sebe dávajú. Osoba má úžitok zo svojej schopnosti ovládať seba a robiť zo seba dar pre inú osobu. Tento akt oddania sa je najvyšším osobným aktom, ktorý vlastne aktualizuje osobu ako takú. Tento akt nazývame láska. Osoba je stvorená a povolaná k tomu, aby existovala v dávaní seba, čiže v láske.

Vyššie uvedená definícia osoby z dynamického aspektu samozrejme neodporuje tomu, čo bolo povedané o jej statickom aspekte. Osoba neexistuje len in actu, ale existuje už pred vstupom do vzťahu k inej osobe. V stretnutí s ňou iba aktualizuje svoju osobnosť, lebo je vo svojej podstate nasmerovaná k dialógu. Vlastnenie seba ako konštitutívny rys existencie osoby podmieňuje možnosť dávať seba ako naplnenie povolania tejto existencie. Takýto spôsob definovania osoby zvyrazňuje to, čo by sa mohlo nazývať jej dialogickou štruktúrou. Myslitelia, ktorí to zdôrazňujú, sa zaraďujú k smeru tzv. dialogického personalizmu. V súčasnom personalistickom myslení je tento prúd veľmi silný a dnes by sa už nedalo uvažovať o integrálnej definícii osoby, ktorá by ju nechápala dialogicky, t. j. nebrala do úvahy pre ňu podstatný moment vzťahu k inej osobe.

Táto všeobecná charakteristika ľudskej osoby ako určitého druhu predurčenia k dialógu sa v dialogickom personalizme podrobnejšie vymedzuje poukázaním na Boha ako na primerané ty, na ktoré je nasmerovaná ľudská osoba.

Keď Boh stvoril človeka ako osobu, tým samotným ho stvoril ako ty vo vzťahu k svojmu ja. Seba samého Boh definoval, resp. ustanovil pre človeka ako ty. Boh je teda pre človeka absolútnym a nutným ty. Človek je natoľko človekom, nakoľko vedome a dobrovoľne realizuje osobný vzťah k Božiemu ty, nakoľko odpovedá Bohu na jeho povolanie tým, že vstupuje s ním do dialógu. Človek je predurčený a stvorený k osobnému stretnutiu s Bohom a iba v uskutočnení tohto stretnutia môže byť sebou a môže nájsť plné šťastie.

K predchádzajúcim definíciám ľudskej osoby sa ľudská myseľ dostáva cestou indukcie, t.j. cestou analýzy faktov ľudského vedomia. Cesta dedukcie, ktorá vychádza z faktov zjavenia, ukazuje na konečné zdôvodnenie uvedených črt ľudskej osoby. Človek je obrazom a podobou Boha, a preto je osobou. Ako

osoba má ten podstatný znak, že len v dávaní seba sa môže realizovať. Totiž taký je podstatný znak aj Božej prirodzenosti.

„Boh je láska,“ zjavuje Nový zákon a ľudská myseľ sa spontánne pýta: Koho teda Boh miluje, keď je láska? Odpoveď Katechizmu, že Boh miluje samého seba, v plnosti neuspokojuje, lebo k podstate lásky, ako to každý cíti, patrí vzťah k druhému, akési vyjdenie zo seba a oddanie seba inej osobe. Ťažkosť sa vyrieši, ak predchádzajúcim slovám svätého Jána dáme trojičnú interpretáciu. Boh miluje seba, ale v druhej osobe. Boh je Otcom, ktorý sa od večnosti pozná a vyslovuje sa v Slove, ktorému neprestajne udeľuje celú svoju podstatu. Boh je Synom, ktorý je nielen Slovom vysloveným Otcom, ale odpoveďou na to Slovo, oddaním sa Otcovi. Podstatou Syna je vzťah k Otcovi a obsahom tohto vzťahu je oddanie sa, čiže láska. Boh je Duchom Svätým, čiže samotnou zosobnenou láskou Otca a Syna, vzájomným prijatím tejto lásky. Boh je láskou, tzn. vlastní seba skrze neustále dávanie seba. Jednotlivé osoby sa navzájom prenikajú v neustálom vzájomnom dávaní seba.

Človek, stvorený na Boží obraz, je schopný a povoláný k tomu istému božskému spôsobu jestvovania v dávaní seba, k jestvovaniu v dialógu lásky s Otcom, ako aj ostatnými ľuďmi. V tom spočíva dôstojnosť a tajomstvo ľudskej osoby, ktorej uskutočnenie má byť konečným cieľom každej výchovy.

Nepoškvrnená ako osobný vzor

Pre všetkých kresťanov je teda Nepoškvrnená vzorom nového stvorenia a nového človečenstva, k uskutočneniu ktorého musia všetci smerovať podriadením sa pôsobeniu a vedeniu Ducha Svätého. Pohľad na Nepoškvrnenú ako na osobný vzor vo svetle pojmu osoby, rozobraného v prvom odseku, ju neukazuje ani tak absolútnym spôsobom – ako veľkosť samu v sebe, ale relatívne – vo vzťahu k inej osobe. Zameranie na nejaké ty patrí totiž k podstate každej osoby a Nepoškvrnená ako úplné uskutočnenie idey osoby je dokonalá práve v tom zameraní. Tým ty, na ktoré je zameraná a ktorému je najdokonalejším spôsobom oddaná, je osoba Večného Slova. Scéna zvestovania nám ukazuje Nepoškvrnenú v dialógu, resp. v stretnutí s Bohom ako tú, ktorá v postoji úplného oddania sa prijíma Boha, ktorý dáva seba vo svojom Večnom Slove. Mária je Nevesta Večného Slova už od okamihu Nepoškvrneného počatia a tento základný a principiálny vzťah podmieňuje a pripravuje jej božské materstvo vteleného Slova. Ako hovorí Scheeben, jej materstvo je materstvom nevesty. Stanúc sa Matkou vteleného Slova Nepoškvrnená neprestala byť jeho Nevestou, ako aj najvernejšou Pomocníčkou a Družkou v uskutočňovaní vykupiteľského diela (Alma Socia Christi Redemptoris). Jej zjednotenie s Kristom skrze lásku dosiahlo svoju najvyššiu formu vyjadrenia vtedy, keď stála pod krížom najtesnejšie spojená so svojím Synom a Ženíchom v paschálnom tajomstve. Jej úplné oddanie sa Kristovi a zjednotenie sa s ním v uskutočňovaní vykupiteľského diela je základom jej duchovného materstva všetkých vykúpených. Podobne ako vďaka snúbeneckej láske k Večnému Slovu sa stala Matkou vteleného Slova, tak isto vďaka plnému vstupu skrze lásku do Kristovej spasiteľnej obety stala sa Matkou Cirkvi, Matkou Krista vteľujúceho sa do údov svojho mystického tela.

Predchádzajúce veľmi stručné zobrazenie Márie v tajomstve Krista a Cirkvi má za cieľ vyzdvihnúť podstatný moment pre naše rozjímanie, že totiž Nepoškvrnená je osobným vzorom formácie, predovšetkým vo svojom vzťahu ku Kristovi ako jeho najčistejšia Snúbienica, najvernejšia Služobnica, Matka, ako aj Pomocnica v diele vykúpenia. Personalisticko-dialogické vyjadrenie Márie je teda kristocentrickým vyjadrením a jasne vidieť, že akákoľvek možnosť dávať do protikladu Máriu a Krista je tu apriori vylúčená. Nepoškvrnená totiž zo svojej podstaty je vyplnením vzťahu ku Kristovi, je cestou k nemu. Upieranie zraku na ňu ako vzor a jej nasledovanie musí teda viesť k objaveniu a prežitiu pravdy, že zjednotenie s Bohom v Kristovi a v Duchu Svätom v tajomstve Cirkvi je jediným cieľom života, ktorý treba uskutočňovať v každom kresťanskom výchovnom a seba výchovnom úsilí.

Mariánskosť chápaná uvedeným spôsobom vedie k zameraniu celého kresťanského života na Božie slovo a liturgiu. Nepoškvrnená je braná za vzor kresťanského života predovšetkým ako tá, na ktorú sa vzťahovali v plnosti Kristove slová: „Skôr sú blahoslavení tí, čo počúvajú Božie slovo a zachovávajú ho“ (Lk 11, 28). Podľa jej príkladu sa kresťania vždy snažia o otvorený postoj voči Kristovi, ktorý prichádza vo svojom slove, odpovedajúc naň živou vierou.

PRIEBEH STRETNUTIA

1. Modlitba k Duchu Svätému.

2. Zdieľanie Božieho slova.

Ef 1,3-14

3. Práca s textami.

Navrhujeme, aby ste sa oboznámili s vybranými prvkami kresťanskej antropológie, ktorá je základom vzdelávacieho systému nášho Hnutia.

☒ Čítanie krátkych textov jeden po druhom a zapisovanie hlavných myšlienok, ktoré charakterizujú človeka stvoreného Bohom, na veľký list papiera.

☒ Rozhovor o vykonanej práci.

☒ Aké „komponentné“ prvky môžu ďalej rozširovať obraz človeka? Odpovede poskytujeme na základe čítania textov pripravujúcich sa na stretnutie a na základe vlastných poznatkov.

☒ Ako sa tu prezentovaný obraz človeka líši od obrazu človeka propagovaného v médiách a vo svete? Odkiaľ pochádzajú rozdiely?

Na obraz Boží

▪ Katechizmus Katolíckej cirkvi:

1701 „Kristus... v samom zjavení tajomstva Otca a jeho lásky naplno odhaľuje človeka človeku a ukazuje mu jeho vznešené povolanie.“ V Kristovi, ktorý je „obraz neviditeľného Boha“ (Kol 1,15), bol človek stvorený na „obraz a podobu“ Stvoriteľa. V Kristovi, Vykupiteľovi a Spasiteľovi, Boží obraz, deformovaný v človekovi prvým hriechom, bol obnovený vo svojej pôvodnej kráse a zošľachtený Božou milosťou.

1702 Boží obraz je prítomný v každom človekovi. Žiari v spoločenstve osôb, ktoré je podobné jednote božských osôb medzi sebou.

1703 Ľudská osoba obdarená „duchovnou a nesmrteľnou dušou“ je „jediný tvor na zemi, ktorého Boh chcel pre neho samého“. Už od svojho počatia je určená pre večnú blaženosť.

1704 Ľudská osoba má účasť na svetle a sile Božieho Ducha. Svojím rozumom je schopná pochopiť poriadok vecí stanovený Stvoriteľom. Svojou vôľou je sama od seba schopná smerovať k svojmu pravému dobru. Nachádza svoju dokonalosť v tom, že hľadá a miluje pravdu a dobro.

1705 Vďaka svojej duši a svojim duchovným schopnostiam rozumu a vôle je človek obdarený slobodou, ktorá je „vynikajúcim znakom Božieho obrazu“.

Muž a žena

▪ Gen 1,27-28

A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril. Boh ich požehnal a povedal im: "Plodte a množte sa a naplňte zem! Podmaňte si ju a panujte nad rybami mora, nad vtáctvom neba a nad všetkou zverou, čo sa hýbe na zemi!"

Osoba

▪ František Blachnický:

Tým, že sa človek dáva, vstupuje do spojenia s inou osobou, ktorá sa jej zároveň spätne dáva. V tomto sebadarovaní sa človek nachádza naplno. Toto je asi najdôležitejšia črta osobnej bytosti: človek

existuje v súlade so svojou prirodzenosťou, prirodzenosťou osobnej bytosti, keď má seba samého v dávaní seba samého.

Dôstojnosť

- Deklarácia Dignitas infinita (úryvok):

Nekonečná dôstojnosť, neodňateľne spočívajúca v bytí, prináleží každej ľudskej osobe bez ohľadu na akékoľvek okolnosti a akýkoľvek stav či situáciu, v akých sa nachádza. Tento princíp, ktorý možno plne spoznať už samotným rozumom, je základom primátu ľudskej osoby a starostlivosti o jej práva. Cirkev vo svetle Zjavenia absolútnym spôsobom zdôrazňuje a potvrdzuje túto ontologickú dôstojnosť ľudskej osoby, stvorenej na Boží obraz a Božiu podobu a vykúpenej Ježišom Kristom. Z tejto pravdy vyvodzuje dôvody na svoju angažovanosť v prospech tých, ktorí sú slabší a menej obdarení mocou, pričom trvá vždy „na uznaní ľudskej osoby a obrane jej dôstojnosti bez ohľadu na okolnosti“. (DI 1)

Ježiš Kristus

- Ef 1,5-6

On nás podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi.

Vyhliadka na večný život

- František Blachnický:

Od momentu krstu je aj náš život ponorený do prameňa živej vody. Týmto zdrojom je Kristus. Tento prameň je blízko nás, je v nás, pretože Kristus do nás vložil prameň živej vody, čiže dal nám Ducha Svätého. Toto je realita nášho života a preto pre nás, pokrstených, vždy platia tieto slová: Nebojte sa! Preto by nás v živote mali vždy viesť nádherné slová 22. žalmu: Pán je môj pastier, koho sa mám báť. Pán je moje svetlo a spása. Aj keď by som mal ísť tmavou dolinou, nemusím sa báť. On ma vedie, On na mňa čaká. Pripravil pre mňa bohatý stôl. Pripravil pramene vody. Pripravil pastviny bohaté na život. Toto je realita nášho krstu.

Sloboda

- František Blachnický:

"Sloboda je vnútorný fakt, ktorý závisí len od nás. Stále si myslíme, že sloboda je vecou istých vonkajších podmienok, a predsa "Túto slobodu nám vydobyl Kristus." (Gal 5,1). A táto sloboda, ktorú nám dal Kristus, je skutočnosťou, t. j. kedykoľvek môžem konať v súlade so slovami "pravda ťa vyslobodí" (Jn 8,32). Ak konám v súlade s pravdou, potom som slobodný [...] Kristov kríž je vzorom našej slobody. Každý, kto vyznáva pravdu a koná v súlade s pravdou, je slobodný, bez ohľadu na vonkajšie násilie, ktoré dolieha, a na následky, ktoré znáša. [...] Preto vrchol slobody v chápaní evanjelia, v chápaní kresťanstva je dať svoj život za pravdu."

- Ján Pavol II, Redemptor hominis:

Ježiš Kristus ide v ústrety človekovi v každej dobe - a teda i v našej - tými istými slovami: "Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí."82 V týchto slovách sa skrýva základná požiadavka a zároveň výstraha: požiadavka čestného postoja k pravde ako podmienke pravej slobody a súčasne výstraha pred každou zdanlivou slobodou, pred slobodou chápanou povrchno a jednostranne, ktorá nevníka do celej pravdy o človekovi a o svete. I dnes po dvetisíc rokoch sa nám Kristus javí ako ten, ktorý prináša človekovi slobodu založenú na pravde, ktorý oslobodzuje človeka od všetkého, čo túto slobodu obmedzuje, umenšuje a láme pri samých koreňoch, totiž v duši človeka, v jeho srdci a svedomí. Ako nádherné to potvrdili a stále potvrdzujú tí, čo vďaka Kristovi dosiahli pravú slobodu a ju vyznali dokonca aj v podmienkach vonkajšieho útlaku.

GS 24:

Človek – jediný tvor na zemi, ktorého Boh chcel pre neho samého – nemôže nájsť sám seba v plnej miere, iba ak v nezištnom sebaobetovaní.

▪ František Blachnický, *Kim jest człowiek?*, Kraków 2010 (fragment):

Toto je asi najdôležitejšia črta osobnej bytosti: človek existuje v súlade so svojou prirodzenosťou, prirodzenosťou bytosti osoby, keď vlastní seba samého v dávaní seba samého. (...) Mať seba v dávaní seba samého je najhlbšou črtou osobnej existencie. A tu leží kľúč k pochopeniu tajomstva osoby, k pochopeniu podstaty ľudskej existencie a k riešeniu mnohých problémov modernej civilizácie. Tento obraz človeka sa dnes stratil a jeho miesto zaujal obraz, ktorý je jeho protikladom. Dnes je všeobecne uznávaným ideálom človeka konzumný človek (konzument), ktorý žije tým plnohodnotnejšie, čím viac má, čím viac berie, čím viac požíva. Moderná civilizácia je zameraná na znásobovanie stavu vlastníctva (držby) a používania materiálnych vecí. To formuje postoj, ktorý je protikladom postoja osobnej bytosti, ktorý – pripomeňme si – je vyjadrený tým, že človek vlastní seba samého v dávaní seba samého, čím môže nájsť sám seba. Tu môžeme poukázať na skvelú formuláciu nachádzajúcu sa v koncilovej pastoračnej konštitúcii o Cirkvi v modernom svete „*Gaudium et spes*“. V článku tohto dokumentu sa dočítame, že človek „nemôže nájsť sám seba v plnej miere, iba ak v nezištnom sebaobetovaní GS 24“. A keď siahneme po Svätom písme, po evanjeliu, nájdeme tam Kristove slová: Kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho (Mt 16, 25). Toto je najhlbší paradox osobnej existencie, ľudskej existencie. Výchova človeka musí viesť k tomu, aby pochopil, že práve v tom spočíva jeho veľkosť, že si uvedomí seba a nájde seba, keď sa zameria na vlastníctvo v darovaní sa, teda jednoducho na život v láske, v osobnej láske.

Vzťahy

▪ František, pápež, *Laudato si*:

Človek, i keď predpokladá aj evolučné procesy, má v sebe novosť, ktorú nemožno celkom vysvetliť evolúciou iných otvorených systémov. Každý z nás disponuje osobnou identitou, schopnou nadväzovať dialóg s druhými a s Bohom. Schopnosť reflexie, uvažovanie, kreativita, interpretácia, umelecká tvorba a ďalšie originálne schopnosti poukazujú na jedinečnosť, ktorá presahuje fyzickú a biologickú oblasť. Kvalitatívna novosť, ktorú v sebe zahŕňa vznik osobného bytia v rámci materiálneho sveta, predpokladá bezprostredný Boží zásah, osobitné povolanie k životu a k vzťahu jedného ty s druhým ty. Na základe biblických textov považujeme človeka za subjekt, ktorý nikdy nemôže byť redukovaný na kategóriu objektu. (LS 81)

Láska

AGAPÉ – čiže čistá láska, ktorú Duch Svätý rozlieva v našich srdciach, je najvyššou formou svedectva a realizácie osoby. Vďaka nej sa môže osoba v plnosti nájsť v nezištnom sebadarovaní sa Bohu a blíznym. Preto skrze stálu metanoiu, premáhanie svojho egoizmu a nasledovanie Kristovho kríža sa chcem zapájať do postoja nezištnej služby – diakonie – spoločenstvu cirkvi a všetkým bratom, najmä slabým a utláčaným, podľa vzoru Syna človeka.

Viera

▪ František Blachnický:

Veriaci človek v biblickom zmysle je človek, ktorý celú svoju nádej, celú svoju existenciu zakladá na Bohu. Viera je pre neho existenciálny akt, ktorý zahŕňa presvedčenie, že osud celého jeho života je v Božích rukách, že všetko riadi Boh. Boha, ktorý je dobrý, ktorý nás miluje a ktorý nás rôznymi skúsenosťami a rôznymi cestami vedie k sebe, k plnosti života.

Človek, s ktorým sa stretávame na stránkach Svätého písma, je človek, ktorý vždy prežíva seba samého vo vzťahu k Bohu, ktorý vie, že je v Božích rukách, ktorý má hlboký pocit a presvedčenie, že

celé jeho bytie, celá jeho existencia je závislá na Bohu, že on sám je ničota, že nemôže existovať sám od seba a že je vo svojej existencii úplne závislý od Boha. Biblický človek uznáva svoju závislosť od Boha, a preto sa na Neho neustále obracia vo svojich záležitostiach. Táto závislosť na Bohu sa formuje práve ako vzťah viery, ktorý sa vo Svätom písme pomenováva ako dôvera.

4. Návrh na modlitbu.

Čítanie žalmu 8.

Modlitba metódou „echo slova“. Vďakyvzdanie. Zvelebovanie.

5. Úloha.

Pripravte pre svoje spoločenstvo/farnosť stretnutie s názvom: Kto je človek?